

سردبیر

محمد زعیم زاده

پیام راهبردی رهبر انقلاب اسلامی به اهالی حوزه از چند جهت حائز اهمیت است، متنی که در آن هم مسیر طی شده توسط حوزه علمیه به مثابه دستگاه تولید نرم افزار حاکمیت دینی مورد تحلیل قرار گرفته و هم بیم و امیدهای چشم انداز پیش رو بررسی شده و هم به آسیب شناسی و تحلیل نقاط ضعف و قوت و فرصت و تهدید حوزه فعلی در آن توجه شده است.

تفصیل و تحلیل این بخش ها و صورت بندی نتایج تحلیل آن برای تبدیل به راهبردهایی برای ارتقای نرم افزار حکمرانی دینی خود نیاز به فضایی تخصصی تر و تفصیلی دارد؛ اما در سطح نمادین اگر بخواهیم بگوییم آنچه در این متن به عنوان حوزوی مطلوب به ذهن متبادر می شود؛ مصداق کیست؟ به یک اسم می رسیم؛ سید محمدحسین بهشتی.

درواقع از روح حاکم بر متن چند ویژگی مهم برای یک روحانی حوزوی تراز استخراج می شود که این این همانی را ساده می کند، پیام رهبری یک فرصت کم نظیر در اختیار حوزه های علمیه قرار می دهد که سازوکارهای علمی، آموزشی و پژوهشی را به گونه ای تنظیم کند که خروجی حوزه یک روحانی در این تراز باشد.

۱. روحانی جامع و عمیق

تمدن سازی مبتنی بر عدالت و آزادی انسان فقط از دستگاه فکری ای برمی آید که پیچیدگی های این درهم تنیدگی را فهم کند و یکی را به پای دیگری ذبح نکند، نگاه های تک ساحتی به فقه، فلسفه و عرفان در طول حیات حوزه وجود داشته و بعضاً روحانیون تک فازی و سطحی بار آورده است که به تکفیر تفکرات جامع می پردازند، باور واقعی به توأمان بودن عدالت و آزادی از کسی برمی آید که این پیچیدگی ها را درک کند، محمدحسین بهشتی در ایده و روش مهم ترین الگوی این نگاه در تاریخ انقلاب است. عدم فهم این دوگانگی بعضاً در سیاست دو جریان افراطی را پدید آورده است.

۲. روحانی مردمی

خوش بینانه نگریستن به عامه مردم از هر طیف و نظر و سلیقه شرط لازم برای تعامل با مردم است، کسی که باور واقعی به این مسئله ندارد، پیاپی در حال خط کشی بین مردم و ساخت دوقطبی های واهی است، بحران زی ها و کسانی که عمر سیاسی خود را در ساخت دوقطبی های مخرب می دانند با چنین فهمی از نرم افزار انقلاب مشکل دارند؛ آن ها به این معنا با یک انقلابی چون بهشتی فرق دارند، حتی اگر تندترین شعارهای انقلابی را سر بدهند و بقیه را به غیرانقلابی بودن متهم کنند، کمالتی که عده ای با بهشتی هم چنین می کردند.

۳. روحانی روزآمد و فعال

هنر بزرگ امام، آوردن دین از گوشه حجره های حوزه های علمیه به متن سیاست و جامعه بود، فاصله مکتب امام با روحانیت سنتی گوشه نشین انزواطلب از همان روزهای اول نهضت مشخص بود، کنشگری در چنین فضایی نیازمند مجهز بودن به استدلال های روز و ابزارهای ارتباطی مدرن و تعامل با اقشار پیشرو و آوانگارد از جمله دانشجویان و روشنفکران است. درواقع روحانی ای می تواند در شرایط کنونی این ایده را پیش ببرد که هم جامع و عمیق باشد و هم بتواند به زبان روز سخن بگوید. مجموعه سخنرانی های شهید بهشتی در جمع دانشجویان ایرانی داخل و خارج کشور یک کلاس درس رایگان برای فهم این موضوع است.

۴. روحانی اخلاقی

خروجی حوزه پیشرو و سرآمد نمی تواند روحانی ای باشد که در سیاست و فرهنگ و جامعه در مسئولیت های مختلف به تند خوئی و بداخلاقی و بی تقوایی نسبت به رقیب سیاسی مشهور باشد. بهشتی کسی بود که حتی اجازه نمی داد منتقدان به محمدرضا پهلوی یا بنی صدر نسبت ناروا بدهند.

۵. بازاری نشدن شأن روحانیت

یکی از پیچیدگی های ارتباط گیری با عامه مردم و روشنفکران ... حفظ مرز میان مردمی بودن و بازاری شدن است، مردمی بودن به مثابه در دسترس بودن و به زبان قوم حرف زدن با بازاری شدن فرق دارد. پدیده هایی چون آخوند بلاگری که این روزها بعضاً مشاهده می شود، نتیجه عبور از این مرز است. حفظ این مرز به محتوا و عمق روحانی برمی گردد. کسی که عمق بالایی داشته باشد به طور طبیعی کلام جاذب پیدا می کند و الگوی تبلیغی اش آهنربایی است، فروکاستن دین و معرفت و دانش به کالا مدل بهشتی ها نیست.

۶. روحانی انقلابی و عقلانی

روحانی تراز سید محمدحسین بهشتی نه از اصول انقلاب ۵۷ با همه دقایق گفتمانی اش چون استقلال، آزادی، عدالت و... می کاهد، نه عقلانیت را کنار می گذارد و در دام رادیکالیسم و افراطی گری می افتد، نه به بهانه جذب و... از اصولش کوتاه می آید، نه آنچنان کم مایه و پرخشگرانه از اصول دفاع می کند که جامعه را چندپاره کند. پیچیدگی ها و مصلحت ها را می داند و اهل سیاست ورزی است. مدرس ایدئولوژی است و استاد متدولوژی، هم مفاهیم انقلابی و اصولش را می شناسد و هم روش های رسیدن به آن را بلد است، مانند بهشتی از دل مجلس متکثر و رنگارنگ خبرگان قانون اساسی طوری از نظریه ولایت فقیه دفاع می کند که روشنفکران هم مجبور می شوند به او تاسی کنند. گاردش روی شنیدن نقد و فضای آزاد فکری باز است، در حالی که رئیس قوه است به مناظره تلویزیونی می رود و با سران جریان های معارض به بحث آزاد می نشیند. اهل سیاست ورزی است و در بزرگه ها روی اختلافات کوچک چشم می پوشد، در عین حال طوری استکبارستیز و ضد آمریکایی است که راهی جز حذفش پیدا نمی کنند.

خانواده ها در دورترین نقطه نسبت به نمایشگاه کتاب

گرانی ۱۷۰ درصدی کتاب در سه سال!

۱۳

دبیر ستاد اقتصاد دانش بنیان هوافضا، حمل و نقل و شهرسازی در پاسخ به «فرهیختگان»:

به توسعه دانش بنیان اقتصاد تاکسی هوایی امیدواریم

۶

لیلی گلستان در گفت و گو با «فرهیختگان»:

فرانسه درس خواندم اما عاشق وطنم هستم

۱۲۹۱

ولادت حضرت شمس الشموس، ثامن الحجج علی ابن موسی رضا (ع) مبارک باد

فرهیختگان

پنجشنبه ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴
۱۰ ذی القعدة ۱۴۴۶
۸ می ۲۰۲۵
شماره ۴۴۰۶
صفحه ۱۶
تومان ۱۰۰۰۰۰
FARHIKHTEGANONLINE
FARHIKHTEGANDAILY.COM

رهبر انقلاب اسلامی در متن مهمی ضمن آسیب شناسی شاخص هایی را برای رسیدن به وضع مطلوب و خروجی تراز در حوزه های علمیه بیان کردند

منشور
بر بهشتی

۸۹۷۲۰۱

ترکیه و پاکستان ۲۰ برابر ایران
پنل خورشیدی نصب کرده اند

جنگ هند و پاکستان فعلاً یک شگفتانه داشته، جنگنده های چینی

آنونس جنگ چین-آمریکا

۱۵

